

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 15 września 2020 r.
FB.III.431.11.2020.JZ

**Pan
Edward Plicko
Burmistrz Białej
Rynek 10
48-210 Biała**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Miejski w Białej, Rynek 10, 48-210 Biała (dalej: Gmina).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej,
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1, 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o finansach publicznych .
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji przekazanych z budżetu państwa Gminie na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, jak również prawidłowość sposobu odprowadzania dochodów uzyskiwanych w związku z realizacją tych zadań w 2019 r. oraz prawidłowość realizacji Programu Rodzina 500 Plus,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 9 lipca do 17 sierpnia 2020 r. (z przerwą w dniach 16 lipca oraz 20 lipca - 7 sierpnia 2020 r.)
- 7) Skład zespołu kontrolującego:
Justyna Zatajska, starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:
Edward Plicko - Burmistrz Białej, stanowisko sprawuje od 8 grudnia 2014 r. do nadal.

- 9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 3.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta Ocena objęto prawidłowość ustalania i terminowość odprowadzania przez Gminę Biała dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej w działach 750 Administracja publiczna , 855 Rodzina , a także oceniono jednostkę kontrolowaną w aspekcie prawidłowości wykorzystania i rozliczenia środków z budżetu państwa przekazanych Gminie w 2019 r. w formie dotacji celowych w dziale 750, rozdziale 75011, dziale 855 rozdziały: 85501 Świadczenia wychowawcze i 85503 Karta Dużej Rodziny.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, działalność Gminy oraz Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej: OPS) ocenia się jako pozytywną. Podstawą oceny pozytywnej było odprowadzanie dochodów w prawidłowo ustalonej wysokości i terminach wymaganych przepisami oraz wykorzystanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem, a także jej terminowe rozliczenie.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia dotyczące kontrolowanych zagadnień.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli

Dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, w zależności od rodzaju zadania, wpływają do Urzędu Gminy lub OPS a następnie, zgodnie z art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przekazywane są przez Zarząd jednostki samorządu terytorialnego na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową.

Zadania w zakresie wspierania grupy społecznej jaką jest rodzina, stanowiące zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, określone ustawami, w tym zadanie dotyczące realizowania ustawy:

- z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wykonuje OPS,
- z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny wykonuje Gmina.

OPS jest jednostką Gminy wyodrębnioną organizacyjnie i budżetowo, działającą na podstawie Statutu nadanego Uchwałą Nr XX.248.2013 Rady Miejskiej w Białej z dnia 22 lutego 2013 r. oraz Regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr OPS.0132.3.2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej z dnia 18 lutego 2019 r.

Zasady rachunkowości w OPS, w tym zakładowy plan kont wprowadzono Zarządzeniem Kierownika nr OPS.0132.3.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. W dokumentacji ujęto wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe oraz opis używanego systemu informatycznego. Zasady obiegu i kontroli dokumentów księgowych wprowadzono Zarządzeniem Nr OPS.0132.4.2018 Kierownika OPS z dnia 30 stycznia 2018 r., w których ustalono elementy kontroli operacji finansowo-gospodarczych, zasady podziału obowiązków pomiędzy pracowników odnośnie sprawdzania i zatwierdzania dowodów do realizacji. Księgi rachunkowe prowadzone są z wykorzystaniem programu komputerowego XXXXXXX.

Burmistrz Gminy upoważnił Kierownika OPS do realizowania zadania z zakresu świadczenia wychowawczego oraz funduszu alimentacyjnego, prowadzenia związanych z tymi świadczeniami postępowań administracyjnych i wydawania decyzji.

Sprawami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych zajmowali się pracownicy OPS (3 osoby) na podstawie uregulowań wewnętrznych.

Politykę rachunkowości w Urzędzie Gminy, w tym zakładowy plan kont wprowadzono Zarządzeniem nr OR.120.2.2018 Burmistrza Białej z dnia 2 stycznia 2018 r. W dokumentacji ujęto wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe, oraz opis używanego systemu informatycznego.

Instrukcję obiegu i kontroli dokumentów finansowo - księgowych wprowadzono Zarządzeniem nr OR.120.3.2018 Burmistrza Białej z dnia 2 stycznia 2018 r. Zostały w niej ustalone zasady kontroli nad przebiegiem oraz udokumentowaniem operacji finansowych i gospodarczych a także podział obowiązków pomiędzy pracowników odnośnie sprawdzania, dekretowania i zatwierdzania do realizacji dowodów.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych używany jest system komputerowy firmy XXXXXXXX.

W okresie objętym kontrolą dokumentacja określająca politykę rachunkowości Gminy i OPS spełniała wymagania art. 10 ustawy o rachunkowości . Ustalono, że księgi rachunkowe są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urzędu księgowego i programu przetwarzania oraz oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona jest z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

2. Planowanie i realizacja dochodów

Plan dochodów budżetu państwa związany z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego dla Gminy na 2019 r. został ustalony w wysokości 10 894,00 zł. Zgodnie z kwartalnym sprawozdaniem Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami od początku roku do końca IV kwartału roku 2019 wykonanie planu dochodów zamknęło się kwotą 19 364,38 zł, co stanowi 177,75% planu, z tego dochody przekazane do budżetu państwa wyniosły 17 227,14 zł, natomiast dochody potrącone na rzecz jednostki samorządu terytorialnego stanowiły 2 137,24 zł.

[Dowód, akta kontroli str. 1-5]

Uzyskane w 2019 r. dochody w łącznej kwocie 19 364,38 zł zostały zrealizowane w dziale 750, 852 oraz 855, z czego największe w wysokości 17 136,73 zł uzyskano w rozdziale 85502 z tytułu wpływu wyegzekwowanych należności od dłużników alimentacyjnych wraz z odsetkami.

Szczegółowej kontroli poddano dochody uzyskane w rozdziale: 75011, 85502 i 85503.

2.1. Dział 750 – Administracja Publiczna, rozdział 75011 – Urzędy Wojewódzkie

Plan dochodów ustalony na 2019 r. w § 0690 Wpływy z różnych opłat w wysokości 294,00 zł, wykonany został na dzień 31 grudnia 2019 r. w kwocie 62,00 zł. Wykonane dochody dotyczyły odpłatności za udostępnienie danych osobowych z rejestru mieszkańców,

zgodnie z § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL .

Na podstawie ewidencji księgowej i dowodów źródłowych ustalono, że do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu (dalej: OUW w Opolu) przekazano dochody w wysokości 58,90 zł, tj. 95% należnych dochodów, natomiast kwotę 3,10 zł potrącono na dochody jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 4 ust 1 pkt. 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego , w którym zapisano, iż źródłem dochodów własnych gminy jest: „5 % dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami”.

2.2. Dział 855 Rodzina:

2.2.1. Dochody w rozdziale 85502

W Gminie zaplanowano na 2019 r. dochody w rozdziale 85502 § 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych w wysokości 10 000,00 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2019 r. wykonano je w kwocie 17 099,00 zł, w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- § 0920 Wpływy z pozostałych odsetek - 12 042,98 zł, dotyczyły odsetek od funduszu alimentacyjnego,
- § 0980 Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 5 056,02 zł, dotyczyły funduszu alimentacyjnego.

Z ww. dochodów Gmina w 2019 r. przekazała do OUW w Opolu środki w wysokości 15 076,60 zł, na dochody własne jst przekazano 2 022,40 zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wg sprawozdania Rb-27ZZ oraz ewidencji księgowej konta 221 Należności z tytułu dochodów budżetowych prowadzonej w OPS w kontrolowanej jednostce wystąpiły w powyższym rozdziale należności pozostałe do zapłaty (w tym zaległości) w kwocie 1 713 851,55 zł, z tego w paragrafach:

- § 0920 - 487 113,57 zł,
- § 0940 - 167 199,89 zł,
- § 0980 - 1 059 538,09 zł.

Na podstawie informacji sporządzonej na potrzeby kontroli oraz weryfikacji dokumentacji źródłowej wynika, że jednostka podejmowała wobec dłużników działania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2019 r. nie wystąpiło umorzenie, odroczenie, rozłożenie na raty należności od dłużnika. Miało miejsce jedno wygaszenie z powodu śmierci dłużnika.

[Dowód, akta kontroli str. 6 - 7]

Analizą objęto postępowania prowadzone w stosunku do 7 dłużników alimentacyjnych. Analiza dokumentacji wybranych postępowań wykazała, że działania w celu uzyskania o dłużnikach niezbędnych informacji i danych były podejmowane przez OPS bez zbędnej zwłoki, a zebrane dane sukcesywnie przekazywano komornikowi oraz właściwym organom. Podejmowane działania wyczerpywały katalog czynności określonych w art. 4 – 8a oraz art. 27 ust. 3 i 3a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Informację szczegółową sprawdzonych dłużników alimentacyjnych załączono do akt kontroli.

[Dowód, akta kontroli str. 8 - 10]

2.2.2. Dochody w rozdziale 85503

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że w rozdziale 85503 nie zaplanowano dochodów na 2019 r. natomiast ze sprawozdania Rb-27ZZ wynika, że w paragrafie 0690 zostały wykonane w wysokości 37,73 zł, z czego 35,84 zł (95 %) przekazano na rachunek Wojewody Opolskiego. Pozostałe środki w wysokości 1,89 zł, stanowiące 5 % dochodów uzyskanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, zgodnie z art. 4 ust 1 pkt. 7 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, pozostały w Gminie jako dochód własny. Uzyskane dochody dotyczyły wydania członkom rodziny wielodzietnej 1 dodatkowej formy karty oraz 3 duplikatów karty, a ich wysokość była zgodna z art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

[Dowód, akta kontroli str. 11 - 12]

2.3. Prawdliwość ewidencjonowania i przekazywania dochodów budżetowych

W wyniku kontroli ustalono, że wykonane dochody w rozdziałach 75011, 85502 oraz 85503 na łączną kwotę 17 198,73 zł zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej Gminy i OPS prowadzonej według paragrafów klasyfikacji budżetowej do kont:

- 130 Rachunek bieżący jednostki,
 - 221 Należności z tytułu dochodów budżetowych
- oraz w organie do kont:
- 133 Rachunek budżetu,
 - 224 Rozrachunki budżetu.

Zapisy ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego oraz OPS odzwierciedlają w sposób czytelny i przejrzysty stan otrzymanych dochodów w kontrolowanych rozdziałach oraz potwierdzają prawidłowość naliczenia i przekazania do Wojewody Opolskiego należnych środków w łącznej kwocie 17 198,73 zł.

Na podstawie ewidencji konta 221 prowadzonej w OPS ustalono, że w 2019 r. naliczano kwartalnie przypis odsetek przypisanych dłużnikom alimentacyjnym, co jest zgodne z art. 40 ust. 2 pkt 3 o finansach publicznych.

Szczegółową kontrolą objęto terminowość przekazywania na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, zrealizowanych w kontrolowanych rozdziałach dochodów za I półrocze 2019 r. na ogólną kwotę 9 289,94 zł (54,02% wykonanych dochodów w tych rozdziałach). W trakcie czynności kontrolnych, w oparciu o dowody źródłowe (wyciągi bankowe, ewidencję księgową, sprawozdania kwartalne oraz zestawienie wpłat należności od dłużników alimentacyjnych) ustalono, iż na rachunek Wojewody Opolskiego do dnia 30 czerwca 2019 r. przekazano dochody w łącznej kwocie 7 497,49 zł z następujących tytułów:

- opłata za udostępnienie danych osobowych (r. 75011 § 0690) 58,90 zł,
- odsetki od funduszu alimentacyjnego (r. 85502 § 0920) 4 744,07 zł,
- fundusz alimentacyjny (r. 85502 § 0980) 2 684,69 zł,
- opłata za Kartę Dużej Rodziny (r. 85503 §0690) 8,93 zł.

Ustalono, że zrealizowane dochody Gmina przekazywała do Wojewody Opolskiego w terminach wskazanych w art. 255 ust.1 ustawy o finansach publicznych oraz w prawidłowo ustalonych wielkościach.

[Dowód, akta kontroli str. 13 - 15]

2.4. Sprawozdawczość

W oparciu o rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, dokonano kontroli sprawozdania Rb-27 ZZ za II i IV kwartał roku 2019 i stwierdzono, że kontrolowane sprawozdania przekazane zostały terminowo do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, a dane w nim zawarte wynikały z ewidencji księgowej.

[Dowód, akta kontroli str. 16 - 20].

3. Wykorzystanie dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa w roku 2019 na realizację zadań z zakresu administracji rządowej.

Plan wydatków (po zmianach) budżetu Gminy związany z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego dla Gminy na 2019 r. został ustalony w wysokości 11 437 575,58 zł. Zgodnie z kwartalnym sprawozdaniem Rb - 50 – o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami (za IV kwartał 2019 r.) wydatki wyniosły łącznie 11 287 920,74 zł, tj. 98,69% planu wydatków po zmianach.

Ustalono, że sprawozdania Rb - 50 o dotacjach / wydatkach za IV kwartał roku 2019 zostało przekazane do OUW w terminie wskazanym w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

[Dowód, akta kontroli str. 21 - 33]

Szczegółowej kontroli poddano wydatkowanie dotacji w rozdziale: 75011, 85501, 85503.

3.1. 75011 Urzędy wojewódzkie.

3.1.1. Plan dotacji w rozdziale 75011

Zgodnie z ustawą budżetową na 2019 r. dla Gminy zaplanowano w dziale 750, rozdział 75011, § 2010 Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami dotację celową w kwocie ogółem 89 916,00 zł.

W trakcie roku 2019 Burmistrz zwiększył plan finansowy Gminy o 1 855,00 zł oraz dokonał zmniejszenia o 6 889,00 zł otrzymując plan po zmianach w wysokości 84 882,00 zł. Dotacja w tej kwocie została przekazana przez OUW w Opolu do Urzędu Miejskiego w Białej.

Z przedłożonej ewidencji księgowej konta 130 wynika, że na realizację zadania wykorzystano środki w kwocie 84 129,95 zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji celowej w wysokości 752,05 zł Gmina zwróciła terminowo w dniu 23 stycznia 2020 r.

[Dowód, akta kontroli str. 34 - 35]

Ustalono, że zmiany w planie finansowym wydatków na koncie 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych przeprowadzane były na bieżąco. Dane wykazane w Rb-50 o wydatkach/dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami są zgodne z ewidencją księgową prowadzoną przez Gminę.

3.1.2. Wykorzystanie dotacji w rozdziale 75011.

Na podstawie zapisów ewidencji księgowej, sprawozdawczości budżetowej oraz dokumentów źródłowych (list płac, Wb) ustalono, że środki dotacji otrzymane na realizację zadań w roku 2019 w wysokości 84 129,95 zł wydatkowano z przeznaczeniem na:

- wynagrodzenia osobowe pracowników (§ 4010) - 66 333,92 zł,

- dodatkowe wynagrodzenie roczne (§ 4040) - 3 000,00 zł,
- składki na ubezpieczenia społeczne (§ 4110) - 12 044,78 zł,
- składki na Fundusz Pracy (§ 4120) - 1 724,11 zł,
- zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210) - 614,74 zł,
- szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej (§ 4700) - 412,40 zł.

Na podstawie dokumentacji źródłowej i wyjaśnień złożonych przez Skarbnik Gminy ustalono, że podstawą poniesionych wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na stanowiskach realizujących zadania z zakresu administracji rządowej, były listy płac sporządzone w ujęciu miesięcznym i księgowane w rozdziale 75011, natomiast wydatki w kwocie odpowiadającej wysokości dotacji otrzymanej w danym miesiącu z budżetu Wojewody Opolskiego i rozliczane na końcu roku wg faktycznego rozliczenia zadań.

[Dowód, akta kontroli str. 36]

Z ewidencji księgowej i dokumentacji źródłowej (zakresy czynności) nie wynika, które stanowiska faktycznie finansowane były ze środków dotacji oraz w jakiej wysokości. W związku z powyższym, na potrzeby kontroli Gmina sporządziła zestawienie pracowników finansowanych ze środków dotacji, wykonujących w 2019 r. zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych komórkach organizacyjnych z wyszczególnieniem liczby etatów oraz wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi.

Z zestawień wynika, że w 2019 r. wynagrodzenia wraz z pochodnymi ww. pracowników ze środków dotacji wyniosły 83 102,81 zł, które wydatkowano dla 5 osób wykonujących zadania w łącznym wymiarze 3 1/8 etatu oraz 1 osoby, która wykonywała pracę przez 68 godzin. Komórki oraz stanowiska pracowników realizujących przedmiotowe zadania przedstawia poniższa tabela:

<i>l.p.</i>	<i>Nazwa wydziału i stanowisko</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Etaty</i>
1	Referat Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego		
	inspektor ds. ewidencji ludności	1	1
2	Referat Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego-		
	inspektor ds. wojskowych i dowodów osobistych	1	7/8
3	Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego	*	1/8
4	Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego	1	7/8
5	Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego	**	1/8
6	Referat Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego		
	podinspektor ds. zarządzania kryzysowego i sportu (kąpieliska)	1	68 godz.
7	Referat Finansowy		
	inspektor ds. działalności gospodarczej, handlu i podatków	1	1/8

Wyjaśnienia: * ta sama osoba w pkt 2 i 3

** ta sama osoba w pkt 4 i 5

W wyniku analizy dowodów źródłowych stwierdzono, że zakresy czynności ww. pracowników nie zawierają wyodrębnionych jednoznacznie czynności, które są realizowane w ramach zadań własnych oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami. W związku z tym na potrzeby kontroli Sekretarz Gminy sporządziła

informację dot. zadań z zakresu administracji rządowej zrealizowanych w 2019 r. przez pracowników, których wynagrodzenie finansowane było ze środków dotacji w ramach rozdziału 75011.

[Dowód, akta kontroli str. 37 - 58]

Kontrolą objęto 100 % wydatków poniesionych w §§ 4210, 4700, na łączną kwotę 1 027,14 zł.

Ustalono, że w § 4210 na podstawie 3 faktur na łączną kwotę 614,74 zł poniesiono wydatki na zakup materiałów biurowych (papier ksero, długopisy, segregatorów) oraz tonerów. W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach kontroli wydatków ujętych w § 4700 sprawdzono 2 dowody na łączną kwotę 412,40,00 zł, które dotyczyły udziału w szkoleniu z zakresu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ustalono, że analizowane dowody księgowe zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Według danych przedstawionych w sprawozdaniach merytorycznych przekazywanych do właściwych wydziałów OUW w Opolu, liczba spraw załatwionych w badanym okresie wyniosła:

- 984 - z tytułu wykonywania zadań w zakresie ewidencji ludności,
- 217 - dot. działalności gospodarczej,
- 526 - dot. udostępniania danych,
- 1167 - dot. dowodów osobistych,
- 3302 - z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego,
- 289 - w zakresie realizowanych zadań w obszarze spraw obronnych,
- 1 - dot. przeprowadzenia wyboru ławników,
- 1 - w zakresie prowadzenia ewidencji kąpielisk.

[Dowód, akta kontroli str. 59 - 62]

3.2. 85501 Świadczenie wychowawcze.

Zgodnie z art. 29 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizowane przez organ właściwy (wójta, burmistrza lub prezydenta) są zadaniami z zakresu administracji rządowej finansowanymi w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Na podstawie ustawy budżetowej na 2019 r. dla Gminy zaplanowano w dziale 855 Rodzina, rozdziale 85501 Świadczenia wychowawcze (§ 2060) dotację celową w kwocie ogółem 4 512 000,00 zł .

W trakcie roku 2019 dokonano następujących zmian w planie finansowym:

- 5 razy zwiększono ogólnie o kwotę 2 789 868,00 zł,
- 2 razy zmniejszono o 213 250,00 zł,
- 2 razy dokonano przeniesień między paragrafami.

Plan po zmianach wyniósł 7 088 618,00 zł. Dotacja w tej kwocie została przekazana przez OUW w Opolu do Gminy Biała.

Z przedłożonej przez OPS ewidencji księgowej konta 130 oraz konta 902 w Gminie wynika, że na wypłatę świadczenia wychowawczego oraz koszty obsługi zadania wykorzystano środki w kwocie 6 988 743,17 zł. Niewykorzystaną część dotacji w kwocie 99 874,83 zł terminowo zwrócono do OUW w Opolu, mianowicie: 98 359,00 zł w dniu 16 grudnia 2019 r. i 1 515,83 zł w dniu 30 grudnia 2019 r. Wyjaśniając przyczynę dużego zwrotu niewykorzystanych środków dotacji, Podinspektor ds. świadczenia wychowawczego podała, że jest to spowodowane niezgłaszaniem się osób przewidzianych do pobierania świadczeń, zmianą miejsca zamieszkania osób uprawnionych, podjęciem pracy za granicą i brakiem uprawnień do pobierania świadczeń, uwzględnieniem do wypłaty osób z wniosków w ramach koordynacji.

[Dowód, akta kontroli str. 63 - 66]

Stwierdzono zgodność sprawozdania Rb-50 o dotacjach i o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego za IV kwartał 2019 r. z ewidencją księgową Gminy oraz OPS.

3.2.1. Wykorzystanie dotacji w rozdziale 85501.

3.2.1.1. Wypłata świadczenia wychowawczego.

Jednostką realizującą zadanie polegające na obsłudze świadczenia wychowawczego w Gminie jest OPS z siedzibą w Białej.

Na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej stwierdzono, że wydatki poniesione na wypłatę świadczenia wychowawczego (§ 3110) wyniosły 6 897 278,81 zł.

Z przedłożonego zestawienia sporządzonego na potrzeby kontroli dotyczącego danych z realizacji programu 500 Plus w 2019 r. wynika, że:

- złożono 1017 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego,
- do Wojewody Opolskiego przekazano 253 wnioski,
- w 2019 r. wydano 79 decyzji oraz 756 informacji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego,
- liczba rodzin pobierających świadczenie na dzień 31 grudnia 2019 r. wyniosła 936.

W 2019 r. wypłacono 13 893 świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 6 897 278,81 zł, z tego w ramach koordynacji 2 528 świadczeń na ogólną sumę 1 241 553,00.

[Dowód, akta kontroli str. 67 - 69]

Ustalono, że w 2019 r. na podstawie 10 decyzji w sprawie świadczeń nienależnie pobranych na łączną kwotę 11 500,00 zł wystawionych:

- w 2019 przez OPS (4 decyzje w ogólnej wysokości 4 500,00 zł),
- w latach 2018 - 2019 przez OUW w Opolu w ramach koordynacji (6 decyzji na ogólną kwotę 7 000,00 zł)

odzyskano środki w wysokości 10 635,18 zł, z których 2 500,00 zł przeznaczono na wznowienie wydatków 2019 r. Pozostałą kwotę 8 135,18 zł przekazano do OUW w Opolu na dochody budżetu państwa.

[Dowód, akta kontroli str. 70]

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw organ właściwy lub wojewoda nie ma obowiązku wydawania decyzji w przypadku przyznania świadczenia

wychowawczego, dlatego w 2019 r. OPS wypłacał środki uprawnionym osobom na podstawie decyzji oraz informacji.

Na podstawie 25 losowo wybranych teczek świadczeniobiorców zawierających 54 decyzje oraz informacje wydane przez OPS, stanowiące podstawę wypłaty w 2019 r. świadczenia wychowawczego na łączną kwotę 485 991,00 zł (7,05 % ogółu wypłaconych świadczeń wychowawczych), dokonano sprawdzenia prawidłowości wypłaty i stwierdzono, że w kontrolowanym okresie ww. świadczenie wypłacono zgodnie z wskazanymi w decyzjach i informacjach wysokościami oraz terminach, poza 6 przypadkami. Kontrola ewidencji konta 130 wykazała, że w miesiącu styczniu, marcu, lipcu, sierpniu i październiku świadczenia wychowawcze wypłacono po terminie (od 1 do 5 dni) natomiast w grudniu od 1 do 2 dni przed terminem wskazanym przez OPS świadczeniobiorcom. Wyjaśnienie w związku z tym złożyła Inspektor podając, że rozbieżności w terminach wynikły z konieczności ujęcia na listach wypłat osób, które:

- otrzymały wyrównanie świadczeń wychowawczych w związku z przyznaną decyzją po dostarczeniu dokumentu zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy o pomocy państwa
- w wychowywaniu dzieci oraz w związku z osiągnięciem 18 roku życia dziecka,
- złożyły wniosek o świadczenie wychowawcze w związku z urodzeniem dziecka,
- złożyły pierwszy raz wniosek o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko,
- który ze względu na konieczność rozpatrzenia go pod względem dochodów wnioskodawcy został rozpatrzony po ustalonym terminie dokonywania wypłaty,
- utraciły prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w związku ze zgłoszeniem uzyskania dochodu,
- złożyły wniosek o świadczenie wychowawcze po dokonaniu przez pracowników miesięcznego zapotrzebowania środków finansowych i zostały zgłoszone do korekt środków.

Informacje wydane osobom ujętym na listach miały wzmiankę, że świadczenia zostaną przekazane odpowiednio do 31 lipca, 30 sierpnia, 29 października 2019 r. Natomiast wcześniejsza wypłata świadczenia wychowawczego w grudniu 2019 r. wynikała z otrzymanego przez OPS pisma z dnia 10 grudnia 2019 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o jak najszybsze przekazanie środków polskim rodzinom.

[Dowód, akta kontroli str. 71 -74]

Ustalono, że w ewidencji księgowej ujmowano zbiorczo kwotę wypłaconych świadczeń na podstawie zestawienia analitycznego z programu SYGNITY przeznaczonego do merytorycznej i finansowej obsługi świadczeń wychowawczych. Decyzje, informacje oraz wypłaty zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej i merytorycznej prowadzonej w OPS. Lista osób poddanych kontroli znajduje się w aktach kontroli.

[Dowód, akta kontroli str. 75 - 77]

3.2.1.2. Koszty obsługi

W wyniku ww. zmiany przepisów do dnia 30 czerwca 2019 r. koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wynosiły 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze, natomiast od 1 lipca do 31 grudnia 2019 r. koszty obsługi organu właściwego wynosiły 1,2% otrzymanej dotacji. Łączna kwota przysługujących środków na koszty obsługi stanowiła sumę kwot z obu półroczy.

[Dowód, akta kontroli str. 78]

Z ewidencji księgowej wynika, że ze środków dotacji w ramach kosztów obsługi poniesiono wydatki w łącznej wysokości 91 464,36 zł. Struktura wydatków według wielkości poniesionych nakładów przedstawia się następująco:

- § 4010, 4110, 4120 - wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi - 58 057,95 zł (63,48 % ogółu kosztów obsługi),
- § 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne - 3 271,79 zł,
- § 4170 Wynagrodzenia bezosobowe - 6 000,00 zł,
- § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia - 1 281,13, zł,
- § 4300 Zakup usług pozostałych - 20 849,63 zł,
- § 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 1 246,76 zł.
- § 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej - 757,10 zł.

Kontrolą objęto 100 % wydatków poniesionych w §§ 4210, 4300 i 4700, na łączną kwotę 22 887,86 zł (25,02 % ogółu kosztów obsługi).

W ramach analizy wydatków ujętych w paragrafie 4210 sprawdzono 5 dowodów na łączną kwotę 1 281,123 zł, na podstawie których zakupiono toner, książkę oraz druki dotyczące świadczeń wychowawczych.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach kontroli wydatków ujętych w § 4300 sprawdzono 7 dowodów na łączną kwotę 20 849,63 zł, które dotyczyły zakupu usług pocztowych, opłaty licencyjnej za program merytoryczny SYGNITY oraz prowizje bankowe.

Do skontrolowanych wydatków nie wnosi się uwag.

W zakresie prawidłowości wydatkowania środków w paragrafie 4700 sprawdzono 5 dowodów na ogólną kwotę 757,10 zł dotyczących szkoleń oraz kosztów delegacji z tym związanych.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ustalono, że analizowane dowody księgowe zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

3.3. 85503 Karta Dużej Rodziny.

3.3.1. Plan dotacji w rozdziale 85503

W 2019 r. zadania związane z postępowaniem w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny były realizowane przez pracownika Urzędu Miejskiego.

W ustawie budżetowej na 2019 r. dla Gminy nie zaplanowano dotacji celowej (§ 2010) w dziale 855 Rodzina w rozdziale 85503 Karta Dużej Rodziny przeznaczonej na pokrycie kosztów realizacji programu „Karta Dużej Rodziny”, wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Dotacja w kwocie 1 467,80 zł (w tym środki w wysokości 32,82 zł otrzymane w wyniku niedoszacowania dotacji za realizację zadań w 2018 r.) została przekazana przez OUW w Opolu do Urzędu Miejskiego w Białej.

Z przedłożonej ewidencji księgowej konta 130, 901 wynika, że na pokrycie kosztów realizacji zadania w 2019 r. Gmina otrzymała środki dotacji w wysokości 1 434,98 zł, natomiast wydatkowała 1 172,28 zł. Niewykorzystaną część dotacji w kwocie 262,70 zł terminowo zwrócono do OUW w Opolu w dniu 30 grudnia 2019 r.

[Dowód, akta kontroli str. 79 - 80]

Stwierdzono zgodność sprawozdań Rb-50 o dotacjach i o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego za IV kwartał 2019 r. z ewidencją księgową.

3.3.2. Wykorzystanie dotacji w rozdziale 85503

Ustalono, że podstawą poniesionych wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracownika zatrudnionego na stanowisku realizującym zadania w zakresie Karty Dużej Rodziny, były listy wypłat sporządzone w ujęciu miesięcznym, obejmujące łącznie wynagrodzenia wszystkich pracowników Gminy, finansowane zarówno ze środków własnych jak i środków dotacji. Wszystkie kwoty z listy płac księgowano w ramach rozdziału 75023 Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) natomiast wydatki w kwocie odpowiadającej wysokości przyznanej na podstawie informacji ze zrealizowanych zadań w danym miesiącu dotacji z budżetu Wojewody Opolskiego przeksięgowywano dokumentem PK do rozdziału 75011 na konto 130. W związku z powyższym wyjaśnienie złożyła Skarbnik Gminy, podając: Dotacja na ten rodzaj zadań zleconych przekazywana jest po dokonanych przez gminę czynnościach i tym samym wydatków. Stąd też koszty i wydatki przeznaczone na wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracownika wykonującego te zadania zlecone przeksięgowywane są z rozdziału 75023 – Urzędy gmin do rozdziału 85503 – Karta Dużej Rodziny – do wysokości przyznanej dotacji. Zasada ta przyjęta została ze względu, iż wielkość dotacji uzależniona jest od faktycznie wykonanych czynności, których rozliczenie następuje po ich dokonaniu.

[Dowód, akta kontroli str. 36]

W wyniku analizy dowodów źródłowych stwierdzono, że zadania wynikające z ustawy o Karcie Dużej Rodziny zostały wpisane do zakresu czynności pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie spraw w tym zakresie.

Na podstawie zapisów ewidencji księgowej i sprawozdawczości budżetowej ustalono, że środki dotacji wydatkowano z przeznaczeniem na pokrycie kosztów realizacji programu „Karta Dużej Rodziny”, zgodnie z ustawą o Karcie Dużej Rodziny.

Z danych uzyskanych z programu System Informatyczny Karty Dużej Rodziny sformułowano ustalenia dotyczące zrealizowanych w 2019 r. zadań Karty Dużej Rodziny, które przedstawiają poniższe tabele:

<u>L.p.</u>	<u>Wyszczególnienie</u>	<u>Liczba zrealizowana w 2019 r.</u>
1.	Liczba złożonych wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, z tego:	161
2.	Liczba wniosków o przyznanie KDR złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną	29
2.1	Zakończonych decyzją o odmowie przyznania KDR dla wszystkich członków rodziny wielodzietnej	0
3.	Liczba wniosków o przyznanie duplikatu KDR	3
4.	Liczba wniosków o przyznanie dodatkowej formy KDR /liczba wnioskowanych Kart	8
4.1.1	W formie tradycyjnej	0

4.1.2	W formie elektronicznej	8
4.2	Zwolnionych z opłaty za wydanie dodatkowej formy Karty*	7

*Zgodnie z art. 14 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin (Dz. U. z 2017 r., poz. 1428), który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., wydanie drugiej formy Karty podlega opłacie 9,21 zł. Opłata za przyznanie dodatkowej formy Karty nie dotyczy członków rodziny wielodzietnej, którzy złożyli pierwszy wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny przed 01.01.2018 r., tj. przed wprowadzeniem możliwości zamawiania Karty w formie elektronicznej.

<u>L.p.</u>	<u>Wyszczególnienie</u>	<u>Liczba zrealizowana w 2019 r.</u>
1.	Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	410
2.	Liczba anulowanych Kart	1
3.	Liczba unieważnionych Kart	4
4.	Liczba rodzin wielodzietnych, którym wydano Kartę Dużej Rodziny	166
5.	Liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny, w tym:	408
5.1	Liczba rodziców	286
5.2	Liczba dzieci	122

[Dowód, akta kontroli str. 81 - 84]

Skontrolowano wszystkie wydatki w wysokości 1 172,28 zł poniesione w § 4010 na podstawie poleceń księgowania. Ustalono, że wydatki były celowe i zostały prawidłowo udokumentowane. Objęte kontrolą dowody księgowe zawierały informacje odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Kontrola wykazała poprawność formalną i zgodność dowodów z zapisami.

W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości - nie dotyczy.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie dotyczy.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej - nie dotyczy.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Adrian Czubak